
PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO

2022-26

CEIP "JUAN REY"

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN.....	0
2. MARCO LEGAL	0
3. O CONTEXTO SOCIOLINGÜÍSTICO	1
4. OBXECTIVOS.....	2
5. ACTIVIDADES.....	3
6. RECURSOS HUMANOS E MATERIAIS.....	5
7. LINGUAS QUE SE DEBEN EMPREGAR NAS ÁREAS	5
7.1.- EDUCACIÓN INFANTIL.....	6
7.2.- EDUCACIÓN PRIMARIA.....	7
8. LINGUAS QUE SE DEBEN EMPREGAR NAS PROGRAMACIÓNS	8
9. MEDIDAS DE APOIO E REFORZO PARA O CORRECTO USO LINGÜÍSTICO E PARA O ALUMNADO CON INSUFICIENTE DOMINIO DAS LINGUAS.....	8
10. AVALIACIÓN	10

1. INTRODUCCIÓN

Segundo se reflicte no decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, as linguas constitúen un elemento básico de identidade cultural e representan un valor fundamental de cohesión para a comunidade. O Estatuto de Autonomía de Galicia, no seu artigo 5, define o galego como lingua propia de Galicia e dispón que os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e que todos teñen o dereito de coñecelos e empregalos.

No CEIP "Juan Rey" viñamos traballando cun Plan de Normalización Lingüística que contribuiu positivamente a normalizar e regular o uso do galego no ensino, que é o idioma que empregan practicamente a totalidade do alumnado do noso centro.

Este curso 2022/23 revisamos o novo Proxecto Lingüístico, en base ao Decreto 79/2010, de 20 de maio, e a Instrucción para a aplicación deste Decreto. Este traballo foi realizado pola dirección e o Equipo de Dinamización da Lingua Galega.

2. MARCO LEGAL

O presente documento baséase na normativa vixente, tendo como principais referentes legais os que seguen:

- **Lei 3/1983**. Do 15 de xuño, de **Normalización Lingüística**.
- **Decreto 150/2022**, do 8 de setembro, polo que se establece o **currículo de Educación Infantil** na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **Decreto 79/2010**, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

- **Decreto 155/2022**, do 15 de setembro, polo que se establece o **currículo de Educación primaria** na Comuniade Autónoma de Galicia.
- **Instrucción** para a aplicación do **Decreto 79/2010**, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia , tras os pronunciamentos das sentenzas do tribunal Superior de Xustiza de Galicia sobre este tema.

3. O CONTEXTO SOCIOLINGÜÍSTICO

- Localización do centro.

O CEIP "Juan Rey" está situado na pequena localidade de Vilanova de Lourenz. O concello, formado en torno  parroquia de Sta. María, conta con 2500 habitantes que viven maioritariamente do sector servicios e da industria de transformación da madeira. As outras tres parroquias que forman o contorno rural comparten esta actividade coa agrícola e forestal.

Na actualidade o centro ten matriculados 125 alumn@s dos cales:

- O 22,4% proceden de Marrocos.
- O 3,2% proceden de Latinoamérica.

- A situación sociolingüística

Para determinar a situación sociolingüística do centro, o Equipo que elaborou o Proxecto Lingüístico do Centro considerou pertinente recoller información de toda a comunidade educativa a través dunhas enquisas que foron tomadas con algunhas modificacións das Guías para a planificación Lingüística nos Centros Educativos que enviou aos centros a Secretaría Xeral de Política Lingüística.

Como resultado destas enquisas e da propia observación directa, podemos concluir que una gran maioría do noso alumnado é galego falante. Se exceptuamos ás familias procedentes do estranxeiro e doutras comunidades autónomas, temos que somentes un 2% da comunidade educativa non utiliza o galego como primeira lingua.

4. OBXECTIVOS

- Promover a lectura, fala, comprensión e escritura na lingua propia da nosa Comunidade.
- Promover a escrita en galego en todas as comunicacións que saian do centro, así como toda a documentación empregada a nivel interno.
- Utilizar, promover e divulgar a lingua galega en todas as actividades que se leven a cabo no Centro.
- Manter informada á comunidade educativa de acontecementos vinculados coa cultura galega na zona. Exposicións, festexos, revistas, concursos...
- Traballar cara a consecución dunha boa competencia nas dúas linguas oficiais.
- Facilitar a asistencia ao colexio de persoeiros relevantes da escea pública, que promovan a lingua e culturas galegas.
- Potenciar a valoración positiva do uso do idioma galego por parte de todos os membros da comunidade educativa.
- Valorar a historia e cultura propias deseñando programas de coñecemento das mesmas.
- Posibilitar a integración do alumnado que non posúa coñecemento suficiente da lingua predominante, atendendo á inmersión lingüística do alumnado inmigrante.
- Dotar ao centro dos materiais curriculares axeitados para o coñecemento da lingua e cultura galega.

- Promover o coñecemento da contorna inmediata: características do medio natural, historia, arte, xeografía...
- Potenciar a visión dos Equipos de Dinamización da Lingua Galega como órgano de coordinación docente e dar visibilidade explícita ás súas actuacións.
- Fomentar o uso das TICS empregando o galego.
- Informar e implicar ás familias no proceso dinamizador e normalizador.
- Manter e promover relacións abertas co concello, asociación veciñais, ANPA e outros Equipos de Dinamización da Lingua Galega.
- Promocionar as festas tradicionais galegas.
- Informar e implicar ás familias no proceso dinamizador e normalizador.
- Dotar á biblioteca e ás aulas de materiais informáticos e audiovisuais en galego, e promover o seu uso.
- Promover o respecto cara as linguas e culturas presentes no centro.
- Fomentar o interese por aprender novas linguas, identificando os beneficios que presenta o plurilingüismo.
- Entender a aprendizaxe de linguas como vehículo para adquirir novos coñecementos sobre o mundo que nos rodea.

5. ACTIVIDADES

- Informar ao profesorado en xeral sobre lugares de interese na nosa contorna e programar visitas para estes.
- Visita a lugares de interese da comarca.

- Promover pequenos roteiros de sendeirismo por lugares próximos ao centro aproveitando que polo noso concello pasa o Camiño Norte (dentro do Camiño de Santiago)
- Empregar a lingua galega en rótulos, carteis, anuncios, comunicados, avisos, páxina web, blogs...
- Revisión e corrección de comunicados, cartas, etc. por parte do Equipo de Dinamización da Lingua Galega, cando así o requira o equipo directivo, ANPA, titor@s... Co fin de adaptalos á normativa oficial.
- Realización de investigación sobre historia, lendas e patrimonio etnográfico da nosa contorna.
- Divulgar entre o profesorado o Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia e o resto de lexislación.
- Asistencia a concertos didácticos e obras de teatro que promocionen o uso do galego, sobre todo os que teñen lugar no noso concello.
- Continuar impulsando o certame literario co gallo da celebración do Día das Letras Galegas.
- Realización de actividades de contacontos, por parte dos propios nenos, os seus país/nais ou avós/avoas.
- Ampliación dos fondos da biblioteca, procurando una literatura en galego atractiva para os nenos e nenas.
- Continuar actualizando a páxina web do colexio, informando nesta sobre aspectos da dinamización e normalización lingüística.
- Aproveitando a realidade lingüística do noso centro, elaborar rótulos trilingües (galego-inglés-árabe), braille e linguaxe de signos.
- Elaborar glosarios nas distintas linguas e linguaxes anteriormente mencionados.
- Realización de actividades en galego empregando distintos programas informáticos.

- Recuperación de xogos populares.
- Recepción de visitas de asociacións que se adiquen a ensinar xogos tradicionais.
- Visitar obradoiros de artesáns que traballan a pedra, o barro, a serigrafía ou a elaboración de monicreques.

6. RECURSOS HUMANOS E MATERIAIS

- Todo o profesorado do centro.
- ANPA.
- Concellería de Educación, Cultura e Normalización Lingüística do Concello de Vilanova de Lourenzá.
- Concellería de Deportes do Concello de Vilanova de Lourenzá.
- Outros centros educativos da zona e outros Equipos de Dinamización da Lingua Galega, sobre todo o CEIP da Pontenova, Abadín...
- Biblioteca escolar ben dotada: dicionarios variados, libros de lectura, libros de consulta, enciclopedias...
- Biblioteca de aula.
- Ordenador con conexión a internet e proxector en todas as aulas.
- Aula de informática.
- Fotocopiadora e plastificadora.
- Taboleiro de anuncios.
- Material achegado por distintas institucións sobre dinamización e normalización lingüística e promoción da lingua e cultura galega.

7. LINGUAS QUE SE DEBEN EMPREGAR NAS ÁREAS

Na nosa contorna galego-falante o reto segue a ser que os alumnos e alumnas consoliden una competencia plena na súa lingua materna, non abandonen o

seu uso e que acaden una boa competencia plena na outra lingua oficial, tanto a nivel oral como escrito.

Consideramos ademais que a introducción da segunda lingua debe ser inicialmente no plano oral como paso previo antes de iniciar a escrita, aspecto a ter en conta sobre todo na etapa de Educación Infantil.

7.1.- EDUCACIÓN INFANTIL

Segundo se dispón no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, no noso centro, na Etapa de Educación Infantil, o profesorado usará na aula a lingua materna predominante entre o alumnado, ben que deberá ter en conta a lingua da contorna e procurará que o alumnado adquira, de forma oral e escrita, o coñecemento da outra lingua oficial de Galicia dentro dos límites da etapa.

O galego segue sendo predominante como lingua materna. A segunda lingua, o castelán, será introducida paulatinamente con actividades tipo como as que se relacionan a continuación:

ACTIVIDADES TIPO PARA A INTRODUCCIÓN DA LINGUA CASTELÁ

Cancións e retrosos

Aos pequenos encántalles escoitar cancións e retrosos sinxelos que teñan un ritmo ben marcado. Aproveitando este interese, é máis doado que comecen a dicir a sílaba final dunha palabra, a facer os xestos que correspondan e a repetir partes completas da canción. Encántalles que lles repitan constantemente os mesmos temas ampliando así o vocabulario en castelán.

Debuxos e fotos

Ver e comentar cos nenos e nenas debuxos e fotos de obxectos cotiás serve para ampliar o seu vocabulario na lingua castelá. Ademáis do debuxo, tamén podemos mostrarlles o obxecto real, para que a asociación entre palabra e o obxecto que representa sexa máis potente. Tamén se poden utilizar fotos familiares para que o pequeno ou pequena indentifique e recoñeza os termos da familia en castelán: a “mamá”, o “papá” ou os “abuelos”.

Xogos interactivos

Os clásicos xogos, como “Aserrín aserrán”, “Este fue a por leña...”, etc. nos que se combinan as rimas, os xestos e o pequeno ten que responder ou continuar una frase, son moi bos para fomentar a comunicación.

Contos

Utilizar contos adaptados á idade do neno. As actividades que se poden desenvolver ó redor dun conto son moi variadas: poden manexalos e lelos eles e elas mesmas, escoitar como llo contamos, ou podémolles preguntar onde está un obxecto concreto nas ilustracións (usando o material da biblioteca posto que contamos con moitos libros en castelán)

7.2.- EDUCACIÓN PRIMARIA

Segundo se dispón no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, no noso centro garantiremos a adquisición da competencia lingüística propia da etapa e do nivel nas dúas linguas oficiais de Galicia.

É importante destacar que segundo as Instrucións para a aplicación do Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, tras os pronunciamentos das sentenzas do Tribunal

Superior de Xustiza de Galicia expón: “O alumnado deberá empregar, con carácter xeral, a lingua en que se imparte cada área, materia ou módulo.

Nas materias non lingüísticas, o profesorado procurará que a avaliación do dominio de lingua que teña o estudantado respecte as circunstancias persoais e que se oriente cara a adquisición en igualdade das dúas linguas oficiais.

A avaliación realizarase de conformidade e cos criterios do correspondente currículo normativamente aprobado, polo que non poderán prevalecer os criterios de competencia lingüística no idioma vehicular sobre os coñecementos específicos de cada materia”.

8. LINGUAS QUE SE DEBEN EMPREGAR NAS PROGRAMACIÓNS

Segundo se dispón no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, as programación e outros documentos didácticos das materias de lingua redactaranse, con carácter xeral, na lingua respectiva.

9. MEDIDAS DE APOIO E REFORZO PARA O CORRECTO USO LINGÜÍSTICO E PARA O ALUMNADO CON INSUFICIENTE DOMINIO DAS LINGUAS

O presente apartado abrangue aquelas medidas de carácter organizativo e curricular que sexa preciso desenvolver no caso de alumnos e alumnas que presenten un déficit lingüístico ou insuficiente dominio das linguas.

O primeiro escalón na detección de necesidades é a/o mestra/e titor/a, que a partir da avaliación inicial e continua, identificará as necesidades existentes e aplicará as medidas preventivas e de axuste ordinario ao seu alcance. Cando a valoración de necesidades desborde as posibilidades do titor/a, este recorrerá ao Departamento de Orientación que levará a cabo a preceptiva avaliación psicopedagóxica regulada na Orde do 31 de outubro de 1996.

A partir da detección e valoración inicial das necesidades organizaranse os apoios e estableceranse as medidas pertinentes, tanto de apoio en aula por parte dos profesores e profesoras que teñan horas dispoñibles como da mestra de Pedagogía Terapéutica ou Audición e Linguaxe se fose preciso.

Subliñar que no caso do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo o ensino desenvolverase na súa lingua materna, sen prexuízo de que progresivamente poida aprender a segunda lingua, previa valoración individual de cada caso.

Para o alumnado estranxeiro, o Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario en Galicia, establece que a administración elaborará un plan dirixido ao alumando con necesidades educativas especiais, que asegura a capacitación lingüística nas linguas oficiais.

Por outro lado, disponemos da Orde do 20 de febreiro de 2004 pola que se establecen as medidas de atención específica para o alumando procedente do estranxeiro, segundo a que o alumnado que descoñeza ambas linguas oficiais, poderá incluírse en grupos de adquisición das linguas a partir dos cinco anos.

Por último, tendo en conta que practicamente a totalidade do alumnado do noso centro é galego falante destacar que os/as que descoñezan a lingua

galega estarán inmersos nun contexto que favorecerá a rápida adquisición da mesma, especialmente no plano oral.

10. AVALIACIÓN

Segundo se dispón no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, o Proxecto Lingüístico do Centro debe ser aprobado e avaliado polo Consello Escolar (art. 14º). Previamente, realizaremos unha valoración deste na comisión de coordinación pedagóxica, e as propostas que xurdan trasladaranse á reunión do claustro de profesores para o seu debate.

As conclusión que se teñan expoñeranse no Consello Escolar, quen, como xa indicamos, aprobará o Proxecto Lingüístico.

Este proxecto remitiráselle cada catro cursos escolares ao servizo de inspección educativa.

Anualmente elaborárase unha addenda do Proxecto Lingüístico na que conste:

- Os resultados en Educación Infantil, da pregunta aos pais, nais, titor@s ou representantes legais do alumnado para obter información respecto da lingua materna predominante entre o alumnado, e as actividades e estratexias de aprendizaxe para que o alumnado adquira de forma oral e escrita, o coñecemento das linguas oficiais.
- Información e valoración dos programas e actividades para o fomento e dinamización da lingua galega realizados polo centro educativo no curso anterior e información do que se vai desenvolver no seguinte curso.

- Se é o caso de que houbera unha modificación na impartición de materias en lingua(s) estranxeira(s), informarase sobre os cambios aprobados polo centro e autorizados pola consellería competente en materia de educación.